Η ΑΝΕΥΡΕΣΙΣ ΤΟΥ Δ. ΛΙΒΙΓΚΣΤΟΝΟΣ

Ζ΄. ΠΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ

«οο»

Τὴν ἀκόλουθον τῆς συναντήσεως ἡμέραν, ὅτε ἐξηγέρθην τοῦ ὕπνου, ἦτο λίαν πρωΐ. Ἐν ἀρχῇ ἐνόμισα ὅτι ὠνειρευόμην ἰδὼν ὅτι εὑρισκόμην ἐντὸς οἴκου καὶ ἐπὶ κλίνης. Ἀλλὰ πεισθεὶς ὅτι δὲν ἔβλεπον ὄνειρον ἀπεφάσισα νὰ ἐγερθῶ καὶ ἐξέλθω ὅσον τὸ δυνατὸν ἐλαφρὰ καὶ νὰ μεταβῶ παρὰ τὴν ὄχθην τῆς λίμνης ὅπως ἀναπνεύσω τὸν δροσερόν της ἀέρα, ἑωσοῦ ἐγερθῇ καὶ ὁ Δόκτωρ. Ἐξερχόμενος ὅμως ἐξεπλάγην, εὑρὼν αὐτὸν ἤδη ἐξύπνον καὶ καθήμενον εἰς τὸν ἐξώστην ὅπου μὲ ὑπεδέχθη φιλοφρονέστατα. Ἀφοῦ ἐκάθησα «ἤδη» τῷ εἶπον, «βεβαίως ἀπορεῖς, Δόκτορ, διὰ τίνα λόγον ἦλθον ἐνταῦθα.» «Ἀληθὲς,» μοὶ ἀπήντησε. «Λοιπὸν, μὴ ἐκπλαγῆς, Δόκτορ· ἦλθον πρὸς ἀναζήτησίν σου.» «Πρὸς ἀναζήτησίν μου;» «Ναί· γινώσκεις τὸν Κήρυκα τῆς Νέας Ὑόρκης;» Καὶ τότε διηγήθην πρὸς αὐτὸν τὰ κατὰ τὴν ἀποστολήν μου.

—Ὁ κύριος Βεννέτος λοιπὸν σοὶ εἶπε νὰ ἔλθῃς πρὸς ἀνεύρεσίν μου! Ἤδη δὲν θαυμάζω πλέον δι' ὅσους ἐπαίνους ἤκουον νὰ τῷ ἀπονέμῃς χθές. Τῷ εἶμαι πολὺ εὐγνώμων.»

Μετὰ ταῦτα αἱ ἡμέραι παρήρχοντο ἡσύχως. Ὁ Κ. Στάνλεϋ διηγήθη εἰς τὸν Δόκτορα πάσας τὰς μεταβολὰς ὅσαι ἐγένοντο ἔν τε τῇ Εὐρώπῃ καὶ εἰς ἄλλα τοῦ κόσμου μέρη κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, τὰς ὁποίας μετὰ πολλοῦ θαυμασμοῦ ἤκουσεν ὁ Λίβιγκστον. Οὗτος δὲ πάλιν διηγήθη εἰς τὸν Κ. Στάνλεϋ τὰς περιπλανήσεις, τὰ παθήματα καὶ τὰς ἀνακαλύψεις τὰς ἐν διαστήματι ἓξ ἐτῶν (1866—1872) ὧν ἰδοὺ τὰ κυριώτατα ἐν συντόμῳ.

Ἀναχωρήσας κατὰ τὸν μάρτιον τοῦ 1866 ἐκ Ζανζιβάρης ὁ Δ. Λίβιγκστον, τὴν 7 Ἀπριλίου (ἐ. ν.) ἀφῆκε τὸν κόλπον Μικινδίνης διευθυνόμενος πρὸς τὸ ἐσωτερικόν. Ἡ συνοδεία του ἀπετελεῖτο ἐκ δώδεκα Κιπαίων, (Ἰνδῶν μισθωτῶν στρατιωτῶν), ἐννέα Ἀνζουχανῶν, ἑπτὰ ἀπελευθέρων, καὶ δύο ἐκ τῶν παρὰ τὸν ποταμὸν Ζαμβέζην ἰθαγενῶν. Εἶχε δὲ ἓξ καμήλους, τρεῖς βουβάλους, δύο ἡμιόνους καὶ τρεῖς ὄνους. Ἡ ὁδὸς τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν ἦτο ἡ ἀριστερὰ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Ροβούμα, ὁδὸς δυσκολωτάτη διὰ τὰ ζῶα μάλιστα, εἰς τὰ ὁποῖα ὁ πέλεκυς ἔπρεπε νὰ ἀνοίγῃ τὴν ὁδόν. Πλὴν ἐκτὸς τῶν δυσκολιῶν τούτων οἱ ἄνθρωποί του ἤρχισαν νὰ δεικνύωσι διάθεσιν ὅπως τὸν ἐγκαταλείψωσιν. Ἐν ἀρχῇ, διὰ νὰ βιάσωσι τὸν Δόκτορα νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν παραλίαν, τόσον κακομετεχειρίσθησαν τὰ ζῶα ὥστε ὅλα ἀπέθανον· ἰδόντες ὅμως ὅτι διὰ τοῦτο δὲν ἐξετελεῖτο ὁ σκοπός των ἤρχισαν νὰ διαβάλωσιν τὸν Δόκτορα εἰς τοὺς ἐγχωρίους ὡς μετερχόμενον τέχνας μαγικάς. Ἡ διαβολὴ ἦτο πολὺ ἐπικίνδυνος, ὁ δὲ Λίβιγκστον διὰ νὰ λυτρωθῇ ἀπεφάσισε νὰ ἀποπέμψῃ τοὺς δώδεκα Κιπαίους, παρέχων αὐτοῖς τὰ τῆς ὁδοιπορίας των ἔξοδα.

Τὴν 18 Ἰουλίου ἡ συνοδεία, ἐλαττωθεῖσα κατὰ δώδεκα, ἦτο εἴς τι χωρίον τῆς χώρας Βουαχιχωοῦ, ἀπεχούσης ὀκτὼ ἡμερῶν δρόμον πρὸς νότον τοῦ ποταμοῦ Ροβούμα. Μεταξὺ δὲ τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς χώρας ταύτης ἡ γῆ εἶναι ἀκατοίκητος ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου πολλὰ ὑπέστησαν οἱ ὁδοιπόροι. Κατὰ τὸν Αὔγουστον ὁ Λίβιγκστον ἔφθασε παρὰ τὴν ὄχθην τῆς λίμνης Νυάσσης καὶ εἰσῆλθεν εἴς τι χωρίον, τοῦ ὁποίου ἀρχηγὸς ἦτο κάποιος Βαβίσης καλούμενος· ἄνθρωπος πολὺ φρόνιμος. Εἰς τὸ χωρίον τοῦτο εὗρεν Ἄραβά τινα ἐρχόμενον ἐκ τῆς δυτικῆς παραλίας ὅστις ἔλεγεν ὅτι καθ' ὁδὸν οἱ Μαζιτοῦ τὸν ἐλῃστευσαν. Τὸ ἄκουσμα τοῦτο ἐχρησίμευσεν ὡς πρόφασις εἰς τοὺς Ἀνζουχανοὺς διὰ νὰ λειποτακτήσωσιν. Οὗτοι ἐπιστρέψαντες εἰς Ζανζιβάρην, διὰ νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ἐπιστροφήν των, διέδωκαν ὅτι ὁ Δόκτωρ ἀπέθανεν!

—Εὐτυχῶς, ἐξηκολούθησεν ὁ Λίβιγκστον, εἰς τὴν χώραν ἐκείνην δὲν εἶχον ἀκόμη φθάσει οἱ δουλέμποροι, ὥστε εὗρον τοὺς ἀνθρώπους ἀληθῶς φιλοξένους, οἵτινες ἀντὶ μικρᾶς ἀμοιβῆς μετέφερον τὰ πράγματά μου ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου ἐξελθὼν τῆς φιλοξένου ταύτης χώρας ὁ περιηγητής μας κατήντησεν εἴς τινα ἐπαρχίαν, τὴν ὁποίαν εἶχον ἐρημώσει οἱ Μεζιτοῦ, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου πολὺ ἐδεινοπάθησεν ἡ συνοδεία. Μετὰ πολλὰς δεινοπαθείας ὅμως ἔφθασαν τέλος εἰς τὴν

χώραν Λόνδαν, εἰς μέρος τι τῆς ὁποίας ἐβασίλευεν ὁ Κοζέμβης, περὶ οὗ λαλεῖ ὁ Πορτογάλος περιηγητὴς Δόκτωρ Λαυέρτας. Ὁ Καζέμβης οὗτος εἶναι ἡγεμὼν φρονιμώτατος· ὑπεδέχθη δὲ τὸν Λιβιγκστόνα μετὰ μεγάλης πομπῆς. Ἀρχηγός τις, τὸν ὁποῖον ὁ βασιλεὺς εἶχεν ἐπιφορτίσει νὰ ἐρευνήσῃ τὸν σκοπὸν τῆς ἀφίξεως τοῦ ξένου, ὧν παρὼν τὴν ὥραν τῆς ὑποδοχῆς μετὰ φωνῆς ἠχηρᾶς εἶπεν· «ἔμαθον ὅτι ὁ λευκὸς ἄνθρωπος ἦλθεν εἰς τὴν χώραν διὰ νὰ ἐρευνήσῃ τοὺς ρύακας, τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰς λίμνας. Καίτοι δὲν δύναμαι νὰ μαντεύσω τί ἐνδιαφέρον ἔχει ὁ λευκὸς νὰ μάθῃ περὶ ὑδάτων ὅλως εἰς αὐτὸν ξένων οὐδόλως ὅμως ἀμφιβάλλω ὅτι παρακινεῖται ὑπὸ ἀξιεπαίνου σκοποῦ.»

Τότε ὁ Βασιλεὺς ἠρώτησε τὸν Λιβιγκστόνα, τίς ἦτο ὁ σκοπός του καὶ ποῦ ἐμελέτα νὰ μεταβῇ. Ὁ Δόκτωρ ἀπήντησεν ὅτι ἐπεθύμει νὰ μεταβῇ πρὸς νότον καθότι ἐκεῖ ἔμαθεν ὅτι ὑπάρχουσι λίμναι καὶ ποταμοί. «Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μεταβῇς πρὸς νότον, εἶπεν ὁ Καμβέζης· ἐδῶ πλησίον τὰ ὕδατα εἶναι ἄφθονα·» καὶ ταῦτα εἰπὼν διέταξε νὰ δοθῇ πᾶσα ἐλευθερία καὶ πᾶσα εὐκολία εἰς τὸν λευκὸν ἄνθρωπον καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς ἐπικρατείας του· «οὗτος, εἶπεν, εἶναι ὁ πρῶτος Ἄγγλος, τὸν ὁποῖον βλέπω· εἶναι φίλος μου.» Ὁ Λίβιγκστον ἔχει πολλὰ νὰ διηγηθῇ περὶ τοῦ βασιλέως τούτου, τῆς συζύγου του, καὶ τῆς αὐλῆς του, τὰ ὁποῖα αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐπιφυλάττεται νὰ δημοσιεύσῃ.

Πρὶν ὁ Λίβιγκστον φθάσει εἰς τὴν χώραν ὅπου ὁ Καμβέζης ἐβασίλευε, διέβη ποταμόν τινα Τσαμβέζην καλούμενον. Τὸ ὄνομα τοῦ ποταμοῦ τούτου, ὃν σχεδὸν ὅμοιον μὲ τὸ τοῦ Ζαμπέζη, ἔκαμεν αὐτὸν νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ὁ ποταμὸς ἐκεῖνος οὐδεμίαν εἶχε σχέσιν πρὸς τὸν Νεῖλον, τοῦ ὁποίου ἐζήτει τὰς πηγάς. Προσέτι δὲ καὶ οἱ Πορτογάλοι οἵτινες δεσπόζουσι τοῦ Ζαμπέζη, καὶ λέγουσι καὶ γράφουσιν ὅτι «διὰ νὰ μεταβῇ τις ἐκ τῆς λίμνης Νυάσσης πρὸς τὸ βασίλειον τοῦ Καζέμβη, ἀνάγκη νὰ διαβῇ τὸν Ζαμβέζην ποταμόν.» Πλὴν τοῦτο εἶναι ἐσφαλμένον, καθότι, ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς πραγματείας ταύτης εἴπομεν, ὁ Τσαμπέζης κεῖται ἐπὶ ὀροπεδίου κλίνοντος ἀντιθέτως πρὸς τὸν ποταμὸν Ζαμπέζην, καὶ ἑπομένως, τὸ φυσικὸν ρεῦμα τοῦ Τσαμπέζη εἶναι πρὸς βορρᾶν καὶ οὐχὶ πρὸς νότον ὅπου ρέει ὁ Ζαμπέζης. Ὅταν ὁ Λίβιγκστον ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ Καζέμβη εὑρισκόμενος, εἶδε τὸ λάθος τοῦτο, ἀπεφάσισε νὰ ἐπανορθώσῃ αὐτό. Πρὸς τὸν σκοπὸν λοιπὸν τοῦτον ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἤρχησε νὰ διατρέχῃ τὴν χώραν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις ἐξετάζων πάντας περὶ τῶν ποταμῶν. Ἐνῷ δὲ ἠρεύνα κατήντησεν εἰς τὰς ὄχθας λίμνης μεγάλης, κειμένης πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν τοῦ βασιλείου τοῦ Καζέμβη, τὴν ὁποίαν οἱ ἐγχώριοι ὀνομάζουσι Λιέμβην, πλὴν ἥτις οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ νότειον μέρος τῆς Ταγκανύκας, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τοῦ χάρτου τοῦ Δόκτορος φέρει σχῆμα ὅμοιον πρὸς τὸ τῆς νοτείου Ἰταλίας. Ἡ νότειος ἄκρα τῆς λίμνης εἶναι 8ο 42' πρὸς νότον τοῦ ἰσημερινοῦ· ὥστε τὸ ὅλον μῆκός της, ἐκ νότου πρὸς βορρᾶν, 360 γεωγραφικὰ μίλια.

Ἀφήσας πρὸς ἀνατολὰς τὴν νότειον Ταγκανύκαν ὁ Λίβιγκστον διέβη τὸν ποταμὸν Μαρουγγοῦν καὶ ἀκολούθως ἔφθασεν εἰς τὴν λίμνην Μοέρα, ἔχουσαν ἑξήκοντα περίπου μιλίων μῆκος. Ἐξετάζων λοιπὸν τὰ κατὰ τὴν λίμνην ταύτην εἶδεν ὅτι εἰς τὴν νότιον αὐτῆς ἄκραν ὑπῆρχον αἱ ἐκβολαὶ ποταμοῦ τινος, ἐρχομένου ἐκ νότου καὶ ὀνομαζομένου Λουαπούλα. Τοῦτον ὁ Δόκτωρ ἀπεφάσισε νὰ ἀνατρέξῃ, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐπείσθη ὅτι ἐξήρχετο ἐκ μεγάλης τινὸς λίμνης, ἴσης σχεδὸν πρὸς τὴν Ταγκανύκαν, ἥτις καλεῖται Βαγγουέολο. Ἐρευνῶν τοὺς εἰς τὴν λίμνην ταύτην χυνομένους ποταμοὺς ὁ Λίβιγκστον ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ κυριώτατος εἶναι ὁ Τσαμπέζης! Διατρέξας λοιπὸν τὸν Τσαμπέζην ἐκ τῶν πηγῶν του μέχρι τῆς λίμνης Βαγγουέολον, ἐν ᾗ χύνεται, καὶ ἀνευρὼν αὐτὸν ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ βορείου τῆς λίμνης καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Λουαλάβα ρέοντα πρὸς τὴν λίμνην Νοέρον, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Καζέμβη, αἰσθανόμενος μέγαν ἐνδιαφέρον πρὸς τὸν ποταμὸν ἐκεῖνον ὃν ἀφῆκε διευθυνόμενον πρὸς βορρᾶν. Ἐκ τῆς αὐλῆς τοῦ Καζέμβη ἀναχωρήσας μετ' ὀλίγον ὁ Λίβιγκστον, ἔλαβε τὴν πρὸς Οὐζιζὶ ὁδόν, ὅπου ἔφθασε τὸν Μάρτιον τοῦ 1869, ἤτοι τρία ἔτη μετὰ τὴν ἐκ Ζανζιβάρης ἀναχώρησίν του, καὶ ἐξ οὗ ἔγραψεν ἐπιστολάς, διαψευδούσας τὴν περὶ τοῦ θανάτου του φήμην.

Καταμετρήσας ἐν Οὐζιζὶ ὁ Λίβιγκστον τὸ ὕψος τῆς λίμνης Ταγκανύκας διὰ βράζοντος ὕδατος καὶ εὑρὼν αὐτὸ πολὺ μεγαλήτερον τοῦ ὑπὸ τοῦ Σπὴκ προσδιορισθέντος (ὁ Σπὴκ

προσδιώρισεν αὐτὸ 1844 πόδας, ὁ δὲ Λίβιγκστον 2800) συνέλαβε τὴν ἰδέαν ὅτι ἴσως ποταμός τις ἐξέρχεται ἐκ τοῦ βορείου αὐτῆς καὶ ρέει πρὸς τὸν Νεῖλον· αἱ μεγάλαι ὅμως τῶν Ἀράβων ἀπαιτήσεις ἠμπόδισαν αὐτὸν νὰ μεταβῇ καὶ ἐρευνήσῃ τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀνέβαλεν εἰς εὐθετώτερον καιρόν.

Διαμείνας τρεῖς μῆνας ὁ Δόκτωρ ἐν Οὐζιζὶ, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς τὰς πρὸς δυσμὰς τῆς Ταγκανύκας χώρας, ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐπὶ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ ἐρεύνας του. Αἱ χῶραι εἰς ἃς ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ ἦσαν ἄγνωσται καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς Ἄραβας, ὧν οἱ τολμηρότατοι πρὸς ζήτησιν ἐλεφαντοδόντων μόλις μέχρι πρὸ τῶν συνόρων τῆς Ρούχας ἔφθανον. Τὸν Ἰούνιον λοιπὸν τοῦ 1869, ἐγκαταλείψας ὁ Λίβιγκστον τὴν δυτικὴν τῆς λίμνης ὄχθην, διηυθύνθη πρὸς τὴν ἄγνωστον ταύτην χώραν, μετὰ δὲ δεκαπέντε ἡμερῶν ὁδοιπορίαν πρὸς δυσμὰς ἔφθασεν εἰς Βαμβάρην, πρῶτον ἐμπορεῖον ἐλεφαντόδοντος ἐν Μανυουέμῃ· πλὴν πληγωθέντων τῶν ποδῶν του, ἠναγκάσθη νὰ μείνῃ ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ ἐπὶ ἓξ ὅλους μῆνας. Ἅμα ὡς ἐθεραπεύθησαν αἱ πληγαί του ὁ περιηγητὴς ἀμέσως ἀναχωρήσας διηυθύνθη πρὸς βορρᾶν ἔνθα μετά τινων ἡμερῶν ὁδοιπορίαν ἀπήντησε μέγαν λιμνοειδῆ ποταμὸν, ἔχοντα πλάτος ἐξ ἑνὸς μέχρι τριῶν μιλίων καὶ ρέοντα πότε μὲν πρὸς βορρᾶν πότε δὲ πρὸς δυσμὰς πότε δὲ πρὸς νότον διὰ τοῦ μᾶλλον ἀτάκτου τρόπου. Ἀκολουθήσας μετ' ἐπιμονῆς τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ τούτου, Λουαλάβα καλουμένου, εἶδεν αὐτὸν χυνόμενον εἰς 6ο 30' νοτίου πλάτους ἐντὸς λίμνης, στενῆς καὶ μακρᾶς, Καμολόνδο καλουμένης. Στραφεὶς τότε ἄνω τοῦ ποταμείου ρεύματος καὶ ἀνατρέξας αὐτὸ εὑρέθη εἰς τὸ σημεῖον, ἔνθα ἀφῆκε τὸν Λουαπούλαν χυνόμενον ἐντὸς τῆς λίμνης Μοέρο! Ἡ περιγραφὴ, ἣν ὁ Δόκτωρ ποιεῖ τῆς λίμνης ταύτης κατὰ τὴν ἐξ αὐτῆς ἔξοδον τοῦ ποταμοῦ εἶναι μαγευτικωτάτη. Ὄρη κατάφυτα περικυκλοῦσι τὴν λίμνην, σχίσμα δέ τι εἰς τὴν ὄχθην αὐτῆς ἀφίνει τὸ περισσεῦον ὕδωρ νὰ πίπτῃ, τὸ ὁποῖον μὲ κρότον βροντῆς κυλίεται ἐντὸς χαράδρας στενῆς, πέραν τῆς ὁποίας ἀπλούμενον ρέει πρὸς τὴν Καμολόνδον.

Πρὸς νοτειοδυσμὰς τῆς Καμολονδου, εὑρίσκεται ἄλλη λίμνη ἧς τὰ ὕδατα ρέουσιν ἐντὸς τοῦ Λουαλάβα (ἢ Οὐέββη, ὡς ὁ Δ. Λίβιγκστον ὠνόμασεν αὐτὸν), διὰ ποταμοῦ καλουμένου Λοέκη ἢ Λομάνη. Εἰς τὴν λίμνην ταύτην, ἥτις ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ὀνομάζεται Τσεσαγγὼ, ὁ Δόκτωρ ἔδωκε τὸ ὄνομα τοῦ ἐλευθερωτοῦ ἑκατομμυρίων Ἀφρικανῶν, τοῦ ἀοιδίμου Λίγκολνος. Πλὴν ὁ μέγας ἐκεῖνος ποταμὸς Οὐέβης ἢ Λουαλάβας δὲν χάνεται ἐντὸς τῆς λίμνης Καλαμόνδου· διασχίζων αὐτὴν ἐξέρχεται ἐκ τῆς βορείου αὐτῆς ἄκρας καὶ ρέει πρὸς βορρᾶν. Ὀλίγον δὲ μετὰ τὴν ἐκ τῆς λίμνης ἔξοδόν του, δέχεται καὶ τὰ ὕδατα ἄλλου μεγάλου ποταμοῦ ἐρχομένου ἐκ νοτείου-νοτειοδυτικοῦ σημείου τοῦ ὁρίζοντος καὶ καλουμένου Λουφίρα. Τόσων δὲ ἄλλων μικροτέρων ποταμῶν δέχεται τὰ ὕδατα, ὥστε ὁ χάρτης τοῦ Δόκτορος εἶναι πλήρης ἐξ αὐτῶν. Ἀκολουθῶν οὕτω τοὺς διαφόρους ἑλιγμοὺς τοῦ ποταμοῦ ἔφθασε μέχρι τῆς τετάρτης μοίρας νοτίου πλάτους, ὅπου ἔμαθεν ὅτι πρὸς βορρᾶν ἔτι ἔκειτο μεγάλη τις λίμνη ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐχύνετο ὁ ποταμός. Πλὴν ἐνῷ ἐβάδιζε πρὸς τὴν ἄγνωστον ταύτην λίμνην ἐβιάσθη νὰ διακόψῃ τὰς ἐρεύνας του. «Οἱ ἄνθρωποί μου, λέγει, δὲν ἤθελον νὰ βαδίσωσι πλέον· εἶχον ἀποφασίσει ἂν δὲν ἐστρεφόμην εἰς τὰ ὀπίσω, νὰ ὑποκινήσωσι ταραχὰς ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ καὶ νὰ μὲ ἐγκαταλείψωσιν, ὁπότε ὁ θανατός μου ἦτο ἄφευκτος.. Νὰ προχωρήσω λοιπὸν ἦτο πολὺ κινδυνῶδες. Ὅθεν ἀφοῦ ἠρεύνησα τὸν ροῦν τῶν ὑδάτων ἐπὶ ἑξακόσια μίλια καὶ ἐσημείωσα τοὺς κυριωτέρους ποταμοὺς, τοὺς χυνομένους ἐντὸς τῆς μεγάλης κεντρικῆς γραμμῆς, ἤμην δὲ ἕτοιμος νὰ ἐρευνήσω καὶ τὰ μένοντα εἰσέτι ἑκατὸν μίλια, ἐξέλειπεν ἡ καρδία τῶν ἀνθρώπων μου, καὶ ἐβιάσθην νὰ στραφῶ εἰς τὰ ὀπίσω.» Διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Οὐζιζὶ ἔπρεπε νὰ βαδίσῃ ὁδὸν ἑπτακοσίων μιλίων, ὁδὸν ἐπικίνδυνον, ὁδὸν ἀπομακρύνουσαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ σκοποῦ του! Πλὴν ἦτο ἀνάγκη νὰ ἔλθῃ, νὰ ἐφοδιασθῇ διὰ τῶν πραγματειῶν, ἃς ἐκ τῆς παραλίας τῷ εἶχον πέμψῃ, νὰ εὕρῃ ἄλλους γενναιοτέρους ἀνθρώπους, καὶ ἀκολούθως νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰς ἐρεύνας του. «Τὸ πολὺ, ἔλεγεν καθ' ἑαυτὸν, θὰ χάσω πέντε ἢ ἓξ μῆνας.»

Ἐνῷ ἠκολούθει τὰ ρεύματα τῶν ποταμῶν, ἔμαθεν ὁ Λίβιγκστον ὅτι κάπου ἐκεῖ ἦσαν τέσσαρες πηγαί, ὧν τὰ ὕδατα ἔρρεον ἐν μέρει μὲν εἰς τὸν Λουαλάβαν, ἐν μέρει δὲ εἰς

τὸν Ζαμβέζην. Πλὴν οὐδὲ εἰς τὰς πηγὰς ταύτας ἠδυνήθη νὰ μεταβῇ. Ἐν τῇ πρὸς τὸν Κήρυκα τῆς Νέας Ὑόρκης ἐπιστολῇ του, ἀναφέρων περὶ αὐτῶν λέγει· «Τὰ περὶ τῶν τεσσάρων τούτων πηγῶν, ἐξ ὧν γεννῶνται τέσσαρες ποταμοὶ (ἐκ μὲν τῶν δύο ὁ Λιαμβάης ἢ Ἄνω Ζαμβέζης καὶ ὁ Καφούης, οἵτινες ῥέουσιν εἰς τὴν Ἐνδοτέραν Αἰθιοπίαν, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων δύο ὁ Λουφίρας καὶ ὁ Λομάνης, ῥέοντες πρὸς βορρᾶν)κἄπως ὁμοιάζουσι μὲ τὴν περιγραφὴν τὴν ὁποίαν ὁ γραμματιστὴς τῶν ἱερῶν χρημάτων τῆς Ἀθηνᾶς ἔδωκεν ἐν τῇ πόλει Σαΐ περὶ τῶν ἀβύσσων πηγῶν τοῦ Νείλου εἰς τὸν πατέρα τῶν περιηγητῶν Ἡρόδοτον.» (Ἴδε Ἡρόδοτον βιβλ. Β'. κεφ. 28).

Ὁδοιπορήσας ἐν τούτοις τὰ ἑπτακόσια μίλια, τὰ ὁποῖα τόσον τὸν ἀπεμάκρυνον ἐκ τοῦ πεδίου τῶν ἐρευνῶν του, καὶ φθάσας μετὰ κόπους ἀτρύτους καὶ πολλοὺς κινδύνους «σωρὸς κοκκάλων» ὡς ὁ ἴδιος λέγει, καὶ ἡμιθανὴς εἰς Οὐζιζί, τὴν 16 ὀκτωβρίου 1871, μὲ σκοπὸν νὰ ἀναλάβῃ ὀλίγον καὶ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ στάδιον τῶν ἐργασιῶν του, ἔμεινεν ὡς κεραυνόπληκτος μαθὼν ὅτι ὁ ἐμπεπιστευμένος νὰ τῷ φέρῃ τὰς πρὸς αὐτὸν πεμπομένας πραγματείας εἶχε πωλήσει αὐτάς! «Ἡ προσεχὴς ἐπαιτία μου μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς Οὐζιζί, λέγει ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ Δόκτωρ, μὲ καθίστα δυστυχῆ. Ἀλλὰ δὲν ἀπηλπιζόμην. Ὅταν κατῆλθον πολὺ ἤκουσα ἀόριστόν τινα φήμην περὶ τῆς ἐλεύσεως Ἄγγλου τινός. Ἐνόμιζον ἐμαυτὸν ὡς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον τὸν κατερχόμενον ἐξ Ἱεροσολύμων εἰς Ἰεριχὼ καὶ ἐμπεσόντα εἰς λῃστάς· πλὴν μήτε ἱερεὺς, μήτε Λευίτης, μήτε Σαμαρίτης ἐπλησίαζεν. Ἡμέραν τινὰ εἷς ἐκ τῶν ἀνθρώπων μου, ἀνατυναχθεὶς ἀνέκραξεν· «Ἄγγλος τις ἔρχεται! τὸν βλέπω!» καὶ ἀμέσως ἔτρεξε πρὸς ὑπάντησίν του. Σημαία ἀμερικανικὴ, ἡ πρώτη ἥτις ἐφάνη εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ἐπὶ κεφαλῆς τῆς συνοδείας, μοὶ ἐφανέρωσε τὴν ἐθνικότητα τοῦ ξένου. Εἶμαι τόσον ψυχρὸς καὶ τόσον ἐχθρὸς τῶν ἐπιδείξεων, ὅσον φημιζόμεθα ἡμεῖς οἱ νησιῶται, ἀλλ' ἡ ἀγαθότης σου ἐκλόνησε τὴν στωικότητά μου. Ἦτο τῳόντι συγκινητικὸν ὅτε εἶπον ἐν τῇ καρδίᾳ μου· «Εἴθε αἱ μέγισται εὐλογίαι νὰ κατέλθωσιν ἐκ τοῦ Ὑψίστου ἐπὶ σὲ καὶ τοὺς ἰδικούς σου!»

ΓΕΝΝΑΙΟΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΗΣ.

Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1835 εἰς τὴν ἀρχαίαν Γαλλικὴν πόλιν Αὐγούσταν τὴν παρὰ τὸν Αἰγρίκιον ποταμὸν ἐξερράγη πυρκαϊά. Ἐν μιᾷ τῶν δύο καιομένων οἰκιῶν ἠκούσθη γοερὰ φωνὴ, «Σώσατέ μας! σώσατέ μας!» Ἡ φωνὴ προσέτι γυναικὸς λεγούσης· «Σώσατε τὸ τέκνον μου» ἠκολούθησεν.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Αὐγούστης, ὅστις εἶχε φθάσει εἰς τοῦ κινδύνου τὸν τόπον καὶ εἰργάζετο μετὰ τῶν καταπολεμούντων τὸ πῦρ, ἐνθαρρύνων οὕτω διὰ τοῦ παραδείγματός του τὰ πλήθη, ἀκούσας τὴν γοερὰν φωνὴν ἀνεφώνησεν

— Εἴκοσι πέντε χρυσᾶ λουΐζια δίδω εἰς ἐκεῖνον ὅστις σώσει τὴν κινδυνεύουσαν γυναῖκα μετὰ τοῦ τέκνου της.

Μετὰ τὴν φωνὴν ταύτην τοῦ ἀρχιερισκόπου πολλοὶ ἐπροχώρησαν βήματά τινα πρὸς τὸ καιόμενον κτίριον, ἀλλὰ ταχέως ἐστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω.

— Πεντήκοντα λουδοβίκια χρυσᾶ εἰς τὸν ἄνθρωπον ὅστις σώσει τὸ παιδίον μετὰ τῆς μητρός του, εἶπε μετὰ μεγαλειτέρας ἔτι φωνῆς πάλιν ὁ ἀρχιεπίσκοπος. Ὅλοι ἤκουσαν τὴν φωνὴν ἀλλ' οὐδεὶς ἐκινήθη τῆς θέσεώς του.

Τότε θαυμαστὸν θέαμα ἔσυρε πάντων τὰ βλέμματα. Παρὰ τὴν τρομερὰν τῆς πυρκαϊᾶς φλόγα, προχωρήσας ὁ ἄξιος ἱερεὺς ἔλαβε μέγα τι ὕφασμα, ἐβούτησεν αὐτὸ ἐντὸς κάδου ἐμπεριέχοντος ὕδωρ καὶ τυλυχθεὶς μὲ τὸ βεβρεγμένον ἐκεῖνο ὕφασμα, ἤρχισε νὰ ἀναβαίνῃ κλίμακα, ἥτις κατὰ διαταγήν του εἶχε τεθῇ εἰς τὸν τοῖχον τῆς καιομένης οἰκίας. Τὰ παρευρισκόμενα πλήθη ἰδόντα τοῦτο ἔπεσον εἰς τὰ γόνατα καὶ προσήλωσαν τὰ βλέμματα ἐπὶ τοῦ γενναίου αὐτῶν ποιμένος, ὅστις ὡρμήσας κατώρθωσε νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς ὑπὸ φλογῶν περικυκλομένου παραθύρου. Μετά τινα δευτερόλεπτα ὁ ἀρχιεπίσκοπος, ἡ μήτηρ καὶ τὸ τέκνον της ἐφάνησαν ἐκ τοῦ παραθύρου· διὰ δὲ τῆς κλίμακος ταχέως ἐσώθησαν. Ἅμα κατῆλθον καὶ ἐπάτησαν σῶοι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὁ ἀρχιεπίσκοπος, ρίψας ἐκ τῶν ὤμων του τὸ ἡμίκαυστον ὕφασμα, ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα καὶ ἤρξατο μεγαλοφώνως ν' ἀποδίδῃ εὐχαριστίας εἰς τὸν βοηθήσαντα αὐτὸν οὐράνιον Πατέρα, τὸν καὶ σώσαντα τὴν μητέρα μετὰ τοῦ τέκνου της.

Ἐγερθεὶς ἀκολούθως ἐκ τῶν γονάτων, ἐστράφη πρὸς τὴν γυναῖκα, ἧς ἅπασαν τὴν περιουσίαν εἶχε καταστρέψει τὸ πῦρ καὶ εἶπε· «Καλή μου γύναι, προσέφερα πεντήκοντα λουδοβίκια εἰς τὸν ὅστις ἤθελε σὲ σώσει. Μοὶ ἀνήκουσι τὰ χρήματα ταῦτα, ἀλλ' ἐγὼ τὰ χαρίζω εἰς σέ.»

—«ο»—

Η ΕΥΤΥΧΕΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ Α'. ΗΜΕΡΑ.

Ὅταν ὁ Ναπολέων ὁ Α'. εὑρίσκετο εἰς τὸ ἔπακρον τῆς δυνάμεως καὶ τῆς δόξης του, περικυκλωμένος ὑπὸ τῶν στραταρχῶν καὶ τῶν αὐλικῶν τῆς πρώτης Γαλλικῆς αὐτοκρατορίας, ἠρωτήθη ποτὲ ποίαν ἡμέραν τῆς ζωῆς του ἐθεώρει εὐτυχεστάτην. Πάντες λοιπὸν περιέμενον ν' ἀκούσωσι τὴν ἡμέραν μεγάλης τινὸς νίκης ἢ σπουδαίου πολιτικοῦ θριάμβου ἢ ἄλλην τινὰ περίστασιν ἐξ ἧς ἀπέρρεε μέρος τοῦ μεγαλείου του. Ὁ αὐτοκράτωρ ὅμως ἀδιστάκτως ἀπήντησεν· «Εὐτυχεστάτη τῆς ζωῆς μου ἡμέρα, εἶναι ἡ ἡμέρα ἐκείνη καθ' ἣν πρώτην φορὰν ἐκοινώνησα τὰ ἄχραντα μυστήρια (1).»

Ἡ ἀπρόοπτος αὕτη ἀπάντησις τόσην ἐκπλήξιν ἐπροξένησεν ὥστε πάντες ἔμειναν σιωπηλοί· ὁ δὲ αὐτοκράτωρ, ὡς εἰ ἀπετείνετο πρὸς ἑαυτὸν προσέθεσεν. «Ἤμην τότε ἀθῶον παιδίον.»

—«ο»—

ΣΙΝΑΪΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Οἱ περιηγηταὶ, οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὸ ὄρος Σινᾶ ἀπαντῶσιν εἰς πολλὰ μέρη τῆς χερσονήσου, ἐπὶ τῆς ὁποίας τὸ ὄρος τοῦτο κεῖται, περίεργα σχήματα ζώων καὶ ἐπιγραφὰς κεχαραγμένας ἐπὶ τῶν παρὰ τὰς ὁδοὺς βράχων. Εἰς κοιλάδα μάλιστά τινα, Οὐάδη Μουκαττὲβ (Κοιλάδα τῶν ἐπιγραφῶν) καλουμένην, εὑρίσκονται τόσον ποικίλαι καὶ πολλαὶ, ὥστε οὐ μόνον ἐξ αὐτῶν ἡ κοιλὰς ἐκείνη ὠνομάσθη ἀλλὰ καὶ κατέστη διαβόητος. Ὁ ἰδιάζων καὶ ποικίλος χαρακτὴρ τῶν περιέργων ἐκείνων ἐπιγραφῶν ἐκίνησε τοὺς κατὰ καιροὺς ἰδόντας αὐτὰς εἰς πολλὰς καὶ διαφόρους εἰκασίας ὡς πρὸς τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐχαράχθησαν καὶ τὴν φύσιν τῶν χαρακτήρων δι' ὧν εἶναι γεγραμμέναι, καὶ κατέστησεν αὐτὰς περιφήμους.

Ὁ κατὰ τὸ 1868 ἐπισκεφθεὶς τὴν χερσόνησον Ἰωάννης Κῆστος Δὸρδ, λόγον ποιούμενος περὶ τοῦ θέματος τούτου γράφει. «Ὁ κάλλιστος τρόπος, δι' οὗ οἱ ἀναγνῶσται μου δύνανται νὰ μάθωσι τὰ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου γνωστὰ συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐκθέσω μετὰ συντομίας καὶ καθαρῶς τὰς γνώμας τινῶν ἐκ τῶν κατὰ καιροὺς τὰ μάλα πεπαιδευμένων παλαιογράφων καὶ ἀρχαιολόγων τῆς Εὐρώπης, τὰς ἀφορώσας τὴν ἐποχὴν, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν αὐθεντικότητα τῶν χονδροειδῶν τούτων ἐπιγραφῶν. Πρῶτος ὁ μνείαν ποιούμενος περὶ ἐπιγραφῶν ἀπαντωμένων ἐπὶ τῆς Χερσονήσου Σινᾶ, εἶναι, ὡς ὑποθέτω, ὁ περὶ τὰ 10 πρὸ Χριστοῦ ἀκμάσας Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, ὅστις, ἀναφέρων ἱερόν τι ἄλσος φοινίκων ἐπὶ τῆς νοτειοδυτικῆς πλευρᾶς τῆς Χερσονήσου, λέγει, «ἔστι δὲ καὶ βωμὸς ἐκ στερεοῦ λίθου παλαιὸς τοῖς χρόνοις, ἐπιγραφὴν ἔχων ἀρχαίοις γράμμασιν ἀγνώστοις.» Μετ' αὐτὸν Κοσμᾶς ὁ Ἰνδικοπλεύστης, ὅστις ἐπεσκέφθη τὴν Χερσόνησον περὶ τὸ 536 μετὰ Χριστὸν, ἀναφέρει ὅτι εἰς πάντα πρὸς ἀνάπαυσιν κατάλληλον τόπον οἱ ἀμέσως γειτνιάζοντες λίθοι, οἱ κεκομμένοι ἐκ τῶν ὀρέων, φέρουσι γράμματα Ἑβραϊκὰ κεχαραγμένα ἐπὶ τοῦ λίθου, καὶ παρακατιὼν σημειοῖ ὅτι ὁ Ἰουδαῖος συνοδοιπόρος αὐτοῦ, ἐξηγῶν εἰς αὐτὸν τὸ νόημα, εἶπεν ὅτι αἱ ἐπιγραφαὶ ἁπλῶς μνημονεύουσι τὴν ἀναχώρησιν «τοῦ δεῖνος ἢ δεῖνος προσώπου, διὰ τὸν δεῖνα ἢ δεῖνα τόπον, κατὰ τὸ δεῖνα ἔτος, τὸν δεῖνα μῆνα· ἀκριβῶς ὅπως καὶ παρ' ἡμῖν τινες ἐν τοῖς ξενοδοχείοις γράφουσιν.» Ἰρλανδός τις ἐπίσκοπος, ὁ Κλογίρου Κλαύτων, διήγειρε τὴν προσοχὴν τῶν λογίων τοῦ καιροῦ του, κατὰ τὸ 1753, κηρύξας ὅτι αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται ἦσαν ἀρχαιότατα καὶ δι' ἀγνώστων γεγραμμέναι χαρακτήρων. Διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐπισκόπου τούτου, νομίζω, ἐξεδόθη ὑπὸ ἡγουμένου τῶν ἐν Καίρῳ Φραγκισκανῶν μοναχῶν ἔκθεσίς τις περὶ αὐτῶν καὶ ἀνταμοιβὴ ὡρίσθη εἰς τὸν μέλλοντα νὰ ἐξηγήσῃ αὐτάς. Ἐν ἔτι νεωτέρᾳ ἐποχῇ ὁ Κ. Φόστερος, δι' ἀλφαβήτου ἐπινοηθέντος ὑπὸ τοῦ ἰδίου, προσεπάθησε νὰ δείξῃ ὅτι αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται ἦσαν κυρίως ἀπομνημονεύματα τῶν μᾶλλον ἀξιοσημειώτων συμβάντων τῶν τεσσαρακονταετῶν τῶν

---

(1) Γνωστὸν ὅτι οἱ δυτικοὶ Χριστιανοὶ ἂν δὲν διδαχθῶσι τὴν κατήχησιν τὰ τέκνα δὲν τοῖς ἐπιτρέπουσι νὰ μεταλαμβάνωσι.

Ἑβραίων περιπλανήσεων. Κατὰ τὸ 1839 ὁ ἐν Λειψίᾳ καθηγητὴς Βῆρος ἐπενόησεν ἐπίσης ἴδιον ἀλφάβητον, τῇ βοηθείᾳ τοῦ ὁποίου ἐνόμισεν ὅτι κάπως ἔλυσε τὸ πρόβλημα καὶ ἀνεκάλυψε τὴν κλεῖδα τῆς κατανοήσεως πολλῶν ἐπιγραφῶν. Ἐδημοσίευσεν ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν ἐπιγραφὰς ἐν τινι συγγράμματι αὐτοῦ, καὶ ὑπεστήριξεν ὅτι οἱ χαρακτῆρες ἀνῆκον εἰς διακεκριμένον καὶ ἀνεξάρτητον ἀλφάβητον, τὸ ὁποῖον μετεχειρίζοντο οἱ Ναβαθαῖοι, λαὸς κατοικῶν τὴν Πετραίαν Ἀραβίαν πρὶν ἢ ἡ ἀραβικὴ γλῶσσα ἀκουσθῇ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

»Αἱ μέχρι πρὸ μικροῦ διάφοροι γνῶμαι περὶ τοῦ παρὰ τίνων ἐγράφησαν αἱ ἐπὶ τῶν Σιναϊκῶν βράχων ἐπιγραφαὶ ἂν καλῶς ἀναλυθῶσιν εὑρίσκονται ἐπὶ τέλους διαιρούμεναι εἰς δύο· αἱ μὲν θέλουσιν αὐτὰς ὡς γραφείσας ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅτε οὗτοι διέτριβον εἰς τὴν ἔρημον, αἱ δὲ ἀξιοῦσιν ὅτι πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς ἔργον διασκεδαστικὸν ποιμένων χριστιανῶν διαμενόντων ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἢ ἴσως χριστιανῶν προσκυνητῶν ζητούντων τὸ ὄρος Σινᾶ. Ἐπ' ἐσχάτων ὅμως αἱ ἀνακαλύψεις τοῦ Κ. Πάλμερ ἀπέδειξαν ὅτι οἱ χαρακτῆρες μήτε μοναδικοὶ εἶναι μήτε ἄγνωστοι, ἀλλ' ἁπλῶς «ἄλλη τις φάσις τοῦ Σημιτικοῦ ἐκείνου ἀλφαβήτου, τοῦ ὁποίου τὰ σχήματα φαίνονται ὅμοια εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν, Ἀραβικὴν καὶ Ἑλληνικήν·» ἤ, ὡς ἄλλως δύναται νὰ ἐκφρασθῇ, ἀποτελοῦσι τὸ μέσον μεταξὺ Κουφικῶν καὶ Ἑβραϊκῶν. Ὁ Καθηγητὴς Βῆρος ἀναφέρει λίθον τινὰ ἐν Οὐάδῃ Μουκαττὲβ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐλέγετο ὅτι ἦτο γεγραμμένη δίγλωσσός τις ἐπιγραφή· ὁ Κ. Πάλμερ ἐπίσης εὗρεν αὐτὴν καὶ λέγει ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὰ Ἑλληνικὰ καὶ Σιναϊτικὰ γράμματα, τὰ ἀποτελοῦντα τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην, ἐγράφησαν ὑπὸ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς χειρός· καὶ τοῦτο δὲν εἶναι μοναδικὸν, καθότι πολλαὶ ἄλλαι ἐπιγραφαὶ εὑρέθησαν, τῶν ὁποίων οἱ Ἑλληνικοὶ καὶ Σιναϊτικοὶ χαρακτῆρες ἐχαράχθησαν ἐπὶ τοῦ βράχου ὑπὸ τῆς ἰδίας χειρός. Ὁ Κ. Πάλμερ, τρανῶς ἀποδεικνύει ὅτι τὰ γράμματα ταῦτα, τὰ τέως θεωρούμενα ἀρχαιότατα, εἶναι τέλος ἁπλῶς καὶ μόνον ρητὰ μεμονωμένα εἰς Ἀραμαϊκὴν διάλεκτον, «πολλὰ ἐξ αὐτῶν ὄντα κύρια ὀνόματα συνοδεύονται πολλάκις μὲ ἐναρκτηρίους τινὰς φράσεις ἐξ ἐκείνων ἃς οἱ λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων συνήθισαν νὰ προτάττωσιν εἰς τὰς συντάξεις των,» ὅθεν ἀντὶ νὰ ἐγράφησαν ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν εἶναι ἔργον διαβατῶν ἄλλων. Ὑποθέτω ὅτι ἐγράφησαν ὄχι τόσον ἀπὸ προσκυνητὰς, ὅσον ἀπὸ ἐμπόρους κατοικοῦντας τὴν Χερσόνησον κατὰ τοὺς πρώτους τοῦ Χριστιανισμοῦ αἰῶνας. Σημεῖα χριστιανικὰ (σημεῖα διαφόρων σταυρῶν) δηλοῦσιν ὅτι πολλοὶ τῶν γραψάντων ἦσαν χριστιανοί· μεγάλη μερὶς αὐτῶν ὅμως κατὰ τὸν Κ. Πάλμερ ἦσαν εἰδωλολάτραι. «Αἱ ἐπιγραφαὶ πρέπει νὰ ἐξηκολούθουν γραφόμεναι μέχρι τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ Ἰσλαμισμοῦ, ἥτις ἔφερε τοὺς προγόνους τῶν σημερινῶν κατοίκων τοὺς Βεδουίνας, ἐκ τοῦ Ἐλ-Χαζὰζ καὶ ἄλλων μερῶν τῆς κυρίως Ἀραβίας, πρὸς τὰ ὄρη Σινᾶ καὶ διεσκόρπισεν ἢ ἀπερρόφησε τοὺς πρώην κατοίκους.»

—«»οο«»—

ΓΡΑΦΑΙ

Ἡ Ἁγία Γραφὴ ἐθαυμάσθη παρὰ πάντων τῶν σοφωτάτων περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχαιότητα ἀνδρῶν, Ὠριγένους, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἱερωνύμου, Αὐγουστίνου, καὶ τῆς λοιπῆς τῶν ἁγίων Πατέρων χορείας. Ἀλλὰ καὶ ὅσοι τῶν δοκιμωτάτων καὶ αὐστηροτάτων κριτικῶν ἐπεχείρησαν τὴν κρίσιν αὐτῆς καὶ ἐξέτασιν, καὶ οὗτοι πάντες κατέδειξαν τὸν μέγαν δι' αὐτὴν θαυμασμόν. Εἰ δὲ προσεβλήθησαν τὰ βιβλία τῆς ἁγίας Γραφῆς ὑπό τινων ἀπίστων, αἱ προσβολαὶ τούτων εἰς οὐδὲν ἐχρησίμευσαν ἕτερον, ἢ εἰς τὴν ἐπὶ μᾶλλον βεβαίωσιν τοῦ θείου αὐτῶν κύρους. Ἔτι δὲ οὐχ ἧττον εἰς ἔνδοξον θρίαμβον τῆς ἁγίας Γραφῆς ἀποβαίνει νὰ ὑπομνήσωμεν, ὅτι κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ἄνδρες διὰ τὴν μεγαλοφυίαν καὶ βαθεῖαν μάθησιν ἀποθανατισθέντες, ἐφιλοτιμήθησαν νὰ ἀποτίσωσιν αὐτῇ φόρον τοῦ ὑπερβολικοῦ αὐτῶν θαυμασμοῦ. Τίς ἕτερος τῳόντι παρὰ τὸν Καρτέσιον ἐδείξε ποτε μεγαλείτερον σέβας πρὸς τὰ βιβλία τῆς θείας Γραφῆς; Ὁ Πασχάλης ἐνετρύφα εἰς τὴν μελέτην αὐτῆς, καὶ ἐγίνωσκεν αὐτὴν σχεδὸν ἀπὸ μνήμης· ὁ Νεύτων ὡμολόγει ὅτι εἶναι τὸ γνησιώτατον πάντων τῶν βιβλίων, καὶ δὲν ἐνόμιζεν ὅτι ματαιοπονεῖ, ὑπομνηματίζων τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Ἰωάννου· ὁ Λεϊβνίτιος εὕρισκε τὴν ἀρχὴν, καὶ γένεσιν τῶν λαῶν σύμφωνον πρὸς τὴν ἐξιστόρησιν τοῦ Μωϋσέως, καὶ διὰ τὴν συμφωνίαν ταύτην ἐξεπλήττετο μεγάλως· ὁ Βάκων ἀπεφαίνετο ὅτι τὸ ἀσφαλέστερον μέσον νὰ ἀποκτήσῃ τις ἀληθῆ γνῶσιν τῆς τοῦ κόσμου ἀρχῆς εἶναι, ἐὰν ἐννοήσῃ καλῶς τὴν δημιουργίαν τῆς ἑξαημέρου· ὁ Εὔλερος ἀνεγίνωσκε καθ' ἑκάστην ἓν κεφάλαιον τῆς ἁγίας Γραφῆς, καὶ, τέλος, ὁ Φρερέτιος ἔλεγεν ὅτι εἰς τὸν θέλοντα νὰ γείνῃ ἀληθὴς πεπαιδευμένος εἶναι πάντως ἀναγκαία ἡ ἀνάγνωσις αὐτῆς.—Κ. ΚΟΝΤΟΓΟΝΗΣ.

—«»οο«»—

ΣΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ.

Κατὰ τὰς ἀρχαίας ἡμέρας ἔζη ἄνθρωπός τις, Σιὲν καλούμενος. Οὗτος, ἐνῷ ὡδοιπόρει ποτὲ, ἐβιάσθη νὰ καταλύσῃ νύκτα τινὰ εἰς ξενῶνα τῆς ὁδοῦ. Ὁ καιρὸς ἦτο καθ' ὑπερβολὴν θερμὸς, ἐντὸς δὲ τοῦ δωματίου μυριάδες κωνώπων ηὔλουν. Ὁ Σιὲν κατ' εὐτυχίαν ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ κωνωπολόγον, ἀλλὰ δυστυχῶς οὗτος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ ἐχθροῦ. Ὅλαι αἱ προσπάθειαι τοῦ ἀνθρώπου ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν εἴσοδον τῶν κωνώπων ἐντὸς τοῦ παραπετάσματός του, ἀπεδείχθησαν μάταιαι. Οἱ ἦχοι τῶν κωνωπίων αὐλῶν περὶ αὐτὸν ηὔξανον, τὰ δὲ καυστικά των κέντρα, ἤρχισαν νὰ τὸν βασανίζωσι. Τότε οἱ στοχασμοὶ τοῦ Σιὲν ἐστράφησαν εἰς τὴν εἰρηνικὴν αὐτοῦ οἰκίαν. Ἐσκέπτετο περὶ τῶν μεγάλων θαλάμων του, τῶν δροσερῶν κλινῶν του καὶ τῶν πολλῶν ὑπηρετῶν, οἵτινες ἐπηγρύπνουν περὶ αὐτόν. Πλὴν, ἐξηκολούθει καθ' ἑαυτὸν, πόθεν ἄραγε προέργεται, πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποφέρω καὶ ἐπὶ μίαν στιγμὴν μόνον στενοχωρίαν εἰς παράδεισον τοιοῦτον; Διατὶ νὰ ἀναχωρήσω, ζητῶν ἐκτὸς αὐτοῦ εὐχαρίστησιν, καὶ ἀντ' αὐτῆς ἀπαντῶν τὴν ἀθλιότητα; Τοιαῦτα σκεπτόμενος εἶδε τὸν ταχυδρόμον, ὅστις δὲν εἶχε παραπετάσματα, περικυκλωμένον ὑπὸ μυριάδων κωνώπων, οἵτινες ηὔλουν περὶ αὐτὸν, καὶ διερχόμενον τὸ δωμάτιον. Ὅτι ἐξέπληξε τὸν Σιὲν ἦτο ἡ ἄκρα γαλήνη καὶ ἡσυχία τοῦ ἀνθρώπου. Μὴ δυνάμενος λοιπὸν νὰ κρατηθῇ ἀνεφώνησε· «Καλέ μου ἄνθρωπε, εἶσαι μυριάκις χειρότερα ἀπὸ ἐμέ· πλὴν πῶς συμβαίνει, ἐνῷ ἐγὼ τυραννοῦμαι σὺ ἀπ' ἐναντίας φαίνεσαι ἥσυχος;» Ὁ Ταχυδρόμος ἀπήντησε· «Κύριε, ταύτην τὴν στιγμὴν μοὶ ἦλθε κατὰ νοῦν ἡ θέσις, εἰς ἣν ἔτυχέ ποτε νὰ εὑρεθῶ. Ὧν ποτὲ ἐν φυλακῇ, δεδεμένος χεῖρας καὶ πόδας, ἐκείμην βορὰ ἀπροστάτευτος τῶν αἱμοβόρων τούτων ἐντόμων, καθόσον δὲν ἠδυνάμην νὰ κινηθῶ ταῦτα ἀτιμωρητὶ μὲ ἔτρωγον, ἡ δὲ ἀγωνία μου ἦτο ἀνυπόφορος. Ἡ ἀντίθεσις λοιπὸν τῆς τρομερᾶς ἐκείνης περιόδου πρὸς τὴν παροῦσαν μου θέσιν, ἐγέννησεν ἐν ἐμοὶ τὴν ἡσυχίαν ταύτην.» Ὁ Σιὲν ἀνετριχίασεν ὡς ἐκ τῆς ἀγνώστου εἰς αὐτὸν ταύτης φιλοσοφίας, καὶ εἶθε, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ὅλος ὁ κόσμος πάντοτε νὰ εἶχε κατὰ νοῦν καὶ νὰ ἐξῆγε τοιαύτην ἀναλογίας ἀρχήν. Πόσον μέγα τότε θὰ ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα διὰ τὸν ἄνθρωπον.

—«»οο«»—

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ ΠΑΡΙΣΙΩΝ.

Ὁ περιοδικὸς τύπος τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης ἀριθμεῖ ἐν συνόλῳ 785 διαφόρων ἐπωνυμιῶν φύλλα. Ἐκ τούτων 76 εἶναι περιοδικὰ καὶ ἐπιθεωρήσεις, 58 Ρωμαιοκαθολικαὶ δημοσιεύσεις, 28 διαμαρτυρομένων καὶ 4 ἑβραϊκαὶ, 99 ἐπιστημονικὰ φύλλα, 124 νομικῆς, πολιτικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς τοῦ λαοῦ ἀνατροφῆς, 82 ὄργανα φιλολογίας καὶ 3 ἐφημερίδες τοῦ πνευματικισμοῦ.

— Τὸ παρελθὸν ἔτος ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ Ἰαπωνικῇ γλώσσῃ εἴκοσι τέσσαρα βιβλία μεταφρασθέντα ἐκ ξένων γλωσσῶν.

—«»ο«»—

ΚΟΚΥΓΟΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑ.

Οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰς ὀνομασίας τῶν ὄντων πολλάκις ὡδηγήθησαν ἀπὸ ἤχους φυσικούς. Ἡ ἡμετέρα μάλιστα γλῶσσα φαίνεται πλουσιωτάτη εἰς τοιούτας φυσικὰς ὀνομασίας· παραδείγματα ὑπάρχουσι πάμπολλα πρόχειρα, ἀλλ' ἓν ἢ δύο ἀρκοῦσιν. Ἐκ τοῦ ἤχου τὸν ὁποῖον παράγουσι τὰ ξηρὰ φύλλα, κλάδοι θραυόμενοι καὶ τὰ τοιαῦτα, ἤτοι κρρρ, προῆλθεν ἡ ὀνομασία κρότος, ἐκ τοῦ βρρρ τῆς βροντῆς, αἱ λέξεις βροντὴ, βρόντος, κτλ. Προσέτι καὶ ζῶα ἔλαβον τὰς ὀνομασίας αὐτῶν ἐκ τοῦ ἤχου τῆς φωνῆς των. Τοιοῦτος εἶναι καὶ ὁ σήμερον ὀνομαζόμενος κοῦκος, ὅστις οὐ μόνον εἰς τὴν ἡμετέραν, ἀλλὰ καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας γλώσσας φαίνεται λαβὼν τὴν ὀνομασίαν ἐκ τῆς φωνῆς του· κοῦ, κοῦ. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἔδιδον εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα κόκκυξ· οἱ Λατῖνοι κούκουλους· σήμερον οἱ Ἰταλοὶ ὀνομάζουσιν αὐτὸν κούκουλο· οἱ Γάλλοι κουκοῦ· οἱ Ἄγγλοι κού-

κου· οἱ Γερμανοὶ κουκούκ· οἱ Βανδαλοσλάβοι, κουκαλίτσα, κουκουβίτσα· οἱ Πολωνοὶ κουκοῦλχα· καὶ οἱ Ἰλλυροὶ κουκοῦτκα, κουκουβάσκα. Ἐν τούτοις ἡ συγκεκομμένη λέξις γκὸκ, ἥτις εἶναι τὸ Σουηδικὸν ὄνομα τοῦ πτηνοῦ τούτου, δὲν φαίνεται πολὺ ἐπιτυχημένη.

ΠΑΓΟΔΡΟΜΟΙ

Εἰς τὴν Νορβηγίαν καὶ Λαπλανδίαν τὸν περισσότερον καιρὸν τοῦ ἔτους ἡ γῆ εἶναι κεκαλυμμένη ὑπὸ χιόνος. Ἐκεῖ ὁ χειμὼν διαρκεῖ ἓξ ἢ καὶ ὀκτὼ ὅλους μῆνας. Περιττὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι τῶν τόπων ἐκείνων θεωροῦσι τὸν ἰδικόν μας χειμῶνα, ὡς γλυκυτάτην ἄνοιξιν. Τόσον δρυμὺ εἶναι ἐκεῖ τὸ κλίμα. Ἀνάγκη ὅμως νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ πολλὴ χιὼν, εἰς τὰ ἀνώμαλα μάλιστα μέρη, καλύπτει ὅλους τοὺς δρόμους καὶ οὕτω διακόπτεται πᾶσα δι' αὐτῶν συγκοινωνία. Βεβαίως δὲ αἱ χῶραι ἐκεῖναι θὰ κατήντων πολὺ δυσκατοίκητοι ἂν ἡ χιὼν ἔμενε μαλακὴ, καὶ ἂν ὁ Θεὸς δὲν ἔδιδε νοῦν ἐφευρετικὸν εἰς τοὺς κατοίκους. Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν κατάπτωσιν τῆς χιόνος ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς γίνεται σκληρὰ ὡς ὁ πάγος· οἱ δὲ κάτοικοι δι' ἐπίτηδες ὑποδημάτων, τὰ ὁποῖα δυνατὸν νὰ ὀνομασθῶσι παγοπέδηλα, κατορθοῦσιν οὐ μόνον νὰ συγκοινωνῶσι ἀλλὰ καὶ νὰ διασχίζωσιν τὴν χώραν των καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς διευθύνσεις. Τῇ βοηθείᾳ τῶν ὑποδημάτων ἐκείνων τρέχουσι μετὰ πολλῆς εὐκολίας καὶ μεγάλης ταχύτητος καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς καὶ ἐπὶ τῶν παγωμένων λιμνῶν καὶ ποταμῶν, καταβαίνουσι τὰ βουνὰ μὲ ταχύτητα βέλους, προσέτι δὲ καὶ ἀναβαίνουσιν αὐτὰ πλαγίως μὲ πολλὴν ἐπιτηδειότητα.

Εἰς τὴν Νορβηγίαν, μέρος τοῦ στρατοῦ γυμνάζεται εἰς τὴν χρῆσιν τῶν παγοπεδήλων καὶ ὀνομάζονται παγοδρόμοι. Τὰ παγοπέδηλά των εἶναι κατεσκευασμένα ἐκ ξύλου· ἔχουσιν ἓξ ποδῶν μῆκος, τριῶν δακτύλων πλάτος καὶ εἶναι ἀπὸ τὸ κάτω μέρος των κοῖλα διὰ νὰ μὴ γλυστρῶσι πρὸς τὰ πλάγια. Εἰς πολλὰς περιστάσεις, καὶ μάλιστα καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ χώρα των ἔπασχεν ἐπιδρομὰς, οἱ παγοδρόμοι οὗτοι ἀνεδείχθησαν καθ' ὑπερβολὴν χρήσιμοι εἰς τὴν πατρίδα των, ἐξολοθρεύσαντες παντάπασι τοὺς ἐχθροὺς, οἱ ὁποῖοι ἦτο ἀδύνατον νὰ προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τὰς αἰφνιδίους προσβολάς των. Ἐπίσης οἱ παγοδρόμοι δύνανται νὰ περῶσι πάγους εὐθραύστους, πάγους ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ πατήσῃ ἄνθρωπος, καὶ περῶσιν ὀλισθαίνοντες μετὰ θαυμαστῆς ἐπιτηδιότητος. Ὅτε κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Φρειδερικουπόλεως, ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας Κάρολος ΙΑ'. ἐφονεύθη, παγοδρόμοι τινὲς ἔφερον τὴν εἴδησιν τοῦ θανάτου του εἰς Δρονθάμην, ἀπέχουσαν τετρακόσια μίλια τῆς προμνησθείσης πόλεως, καὶ ἔφερον αὐτὴν δώδεκα ὥρας ταχύτερον τοῦ κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ φόνου ἐπίτηδες ἀναχωρήσαντος ταχυδρόμου.

Κατὰ τὴν αὐτὴν περίστασιν συνέβη περιστατικόν τι τὸ ὁποῖον δεικνύει τὴν φοβερὰν δρυμύτητα τοῦ χειμῶνος εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη. Σῶμά τι Σουηδικοῦ στρατοῦ εἰσβαλὸν εἶχε καταλάβει τὴν Δρονθάμην. Ὅτε δὲ τὸ σῶμα τοῦτο ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως των, διέλυσαν τὸ στρατόπεδόν των καὶ ἤρχισαν τὴν ὀπισθοχώρησιν. Ὀπισθοχωροῦντες κατελήφθησαν ὑπὸ αἰφνιδίου χειμῶνος· Τὸ ψύχος κατήντησεν ὑπερβολικὸν, οἱ δὲ δυστυχεῖς στρατιῶται ἔπρεπε νὰ διέλθωσι δι' ὑψηλῶν ὀρέων, ἐκτεθημένοι εἰς πᾶσαν τοῦ κλίματος τὴν τραχύτητα, χωρὶς νὰ ἔχωσιν οὔτε κἂν μικρόν τι καταφύγιον. Ὀλίγοι παγοδρόμοι παρηνόχλουν ἀδιακόπως τὸ μετὰ μεγίστης δυσκολίας ὀπισθοχωροῦν σῶμα, παρεμβάλοντες διάφορα καλύματα εἰς τὴν πορείαν του, καὶ βεβαίως ὀλίγον φανταζόμενοι τὸ οἰκτρὸν αὐτοῦ τέλος. Μετὰ ψυχροτάτην τινὰ νύκτα οἱ παγοδρόμοι κινήσαντες ὅπως προσβάλωσι τοὺς Σουηδοὺς πρωΐ, κατελήφθησαν ὑπὸ δεινῆς ἐκπλήξεως εὑρόντες ὁλόκληρον τὸν ὑποχωροῦντα στρατὸν παγωμένον! Ἄνθρωποι καὶ ἵπποι, ἀναμὶξ ἢ χωριστὰ, σωριδὸν ἔκειντο νεκροί. Τινὲς ἦσαν ὄρθιοι καὶ εἰς πυκνὴν γραμμὴν, ἄλλοι ἔκειντο ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ἄλλου, καθ' ὅσας θέσεις δύναταί τις νὰ φανταασθῇ, θέσεις μαρτυρούσας ὅτι τὰ δυστυχῆ ἐκεῖνα ὄντα προσεπάθησαν μὲν παντοτρόπως ὅπως διατηρήσωσι τὴν ἐν αὐτοῖς ζωικὴν θερμότητα, ἀλλ' εἰς μάτην. Πᾶν τεμάχιον ξύλου, τὸ ὁποῖον ἠδύναντο νὰ εὕρωσι καὶ αὐτὰς τὰς λαβὰς τῶν πυροβόλων των εἶχον καύσει ὅπως θερμανθῶσιν, ἀλλὰ ἀνωφελῶς, τὸ ψύχος ἐθανάτωσε πάντας! Δυστυχῆ πλάσματα! πόσον εὐγνώμονες πρέπει νὰ ἦναι οἱ ἀκούοντες τὸ σκληρὸν τέλος σας καὶ ὅμως

δυσκολευόμενοι νὰ πιστεύσωσιν ὅτι σᾶς ἐθανάτωσε τὸ ψύχος.

Εἰς Νορβηγίαν εὑρίσκονται καὶ πολλὰ ζῶα καὶ πτηνὰ τὰ ὁποῖα εἶναι ἀντικείμενα κυνηγίου. Ἐκ τούτων τὰ μᾶλλον ἀξιοσημείωτα εἶναι ὁ ρέννος καὶ ὁ λευκὸς τέτραξ (ξυλοπετεινὸς) περὶ οὗ προσθέτομεν τὰ ἑξῆς ὀλίγα.

Οἱ τέτραγες τῆς χώρας ἐκείνης εἶναι δύο εἰδῶν· οἱ μὲν κατοικοῦσι τὰς ὑπορίας, ὅπου αἱ μικραὶ σκληθραι φύονται, οἱ δὲ τοὺς γυμνοὺς βράχους παρὰ τὰ ὅρια τῆς αἰωνίου χιόνος. Ἀμφότερα δὲ τὰ εἴδη ταῦτα πάσχουσιν ἀξιοσημείωτον μεταβολὴν τὴν ὁποίαν ἂν δὲν ἔπασχον, ἕνεκα τῶν πολυπληθῶν ἐχθρῶν των, θὰ ἐξωλοθρεύοντο ἀπὸ τῆς γῆς τὸ πρόσωπον. Διὰ νὰ μὴ τὰ διακρίνωσι λοιπὸν οἱ διῶκταί των εὔκολα τὸ μὲν θέρος τὰ πτερά των γίνονται φαιὰ κίτρινα, ἤτοι ἀκριβῶς ὅμοια μὲ τὸ ἔδαφος, τὸ δὲ φθινόπωρον καθίστανται λευκὰ ὡς ἡ χιὼν καὶ μόνον τὰ ἄκρα τῆς οὐρᾶς των λαμβάνουσι μελανὸν χρῶμα, ὥστε ὅταν τὰ πτηνὰ νέμωνται ἐπὶ τῆς χιόνος εἶναι ὅλως ἀφανῆ καὶ μόνον μελανόν τι σημεῖον αὐτῶν φαίνεται.

Τὸ θέρος οἱ πολυπληθεῖς τῆς Νορβηγίας τέτραγες ἔχουσιν ἐπικινδύνους ἐχθροὺς τὰς πανούργους ἀλώπεκας, τοὺς πεινασμένους ἀετοὺς καὶ τοὺς ἐπιτηδίους κυνηγούς· τὸν χειμῶνα ὅμως ἡ θέσις τῶν δυστυχῶν πτηνῶν καθίσταται ἐλεεινοτάτη. Τὸ ψύχος καὶ ἡ πολλὴ χιὼν βιάζουσιν αὐτὰ νὰ κατέλθωσιν εἰς χαμηλὰ μέρη πρὸς ζήτησιν τροφῆς καὶ τότε συλλαμβάνονται καὶ φονεύονται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων κατὰ χιλιάδας τῇ βοηθείᾳ τῶν παγοπεδήλων. Ἐν τούτοις τὸ κυνήγιον τοῦτο δὲν εἶναι ὅσον φαίνεται εὔκολον καθότι ὁ τέτραξ καταφεύγει εἰς δάση, πολὺ τῶν ἀνθρωπίνων κατοικιῶν ἀπέχοντα, οἱ δὲ κυνηγοὶ βιάζονται νὰ τοὺς διώκωσιν ἐπὶ ὁλοκλήρους ἑβδομάδας πολλάκις.

—«ο»—

ΦΑΣΜΑΤΑ

Ἐνίοτε συμβαίνει χωρὶς νὰ κοιμᾶται ὁ ἄνθρωπος νὰ βλέπῃ ἐνώπιόν του μορφὰς καὶ σκηνὰς, αἱ ὁποῖαι πράγματι δὲν ὑπάρχουσι. Τοῦτο ἐγέννησε τὴν δημώδη πίστιν εἰς τὰ Στοιχειὰ, Νηρηΐδας καὶ τὴν λοιπὴν χορείαν τῶν φαντασμάτων τὰ ὁποῖα αὐτὴ ἡ κεφαλὴ τοῦ βλέποντος αὐτὰ μόνον γεννᾷ καὶ τὰ ὁποῖα ἐν τούτοις κατατρομάζουσι τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν γένεσίν των. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δὲν βλέπουσι φαντάσματα, ἀλλ' ὅτι οἱ βλέποντες αὐτὰ εἶναι σχετικῶς πολὺ ὀλίγοι. Τὸ αἴτιον διὰ τὸ ὁποῖον οἱ ὀλίγοι οὗτοι βλέπουσιν αὐτὰ φαίνεται ὅτι ἔγκειται εἰς διατάραξίν τινα τοῦ σωματικοῦ των διοργανισμοῦ, ὡς τοὐλάχιστον ἐκ πλείστων ὅσων παραδειγμάτων ἐπιβεβαιοῦται. Τὸ παράδειγμα τοῦ ἐν Βερολίνῳ βιβλιοπώλου Νικολάου γινώσκουσιν ἤδη οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται. Ἂν ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος δὲν ἦτο φιλόσοφος βεβαίως ἤθελεν ἀποθάνει ἢ τρελλαθῇ ἐκ τοῦ φόβου, ἀλλ' ὢν ἀπηλλαγμένος τῶν κοινῶν προλήψεων, οὐ μόνον τοιοῦτόν τι δὲν ἔπαθεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν κόσμον ὅλον διεκήρυξεν ὅτι τὸ αἴτιον τῆς ἐπὶ δύο ὁλόκληρα ἔτη ἐμφανίσεως φαντασμάτων εἰς αὐτὸν ἦτο αὐτὴ ἡ σωματική του κατάστασις καὶ ὅτι ὀλίγαι βδέλλαι ἀπεδίωξαν διὰ παντὸς τὰ φαντάσματα. Ὁ Δόκτωρ Ἄλδερσον ἀναφέρει ὅτι προσκληθείς ποτε πρὸς ἐπίσκεψιν ἀσθενοῦς εὗρεν αὐτὸν διατελοῦντα ὑπὸ τὸ κράτος μεγίστου φόβου, καὶ ἤκουσε παρ' αὐτοῦ ὅτι ἐπί τινα καιρὸν τὸν ἐπεσκέπτοντο φαντάσματα. Κατὰ πρῶτον ὁ ἀσθενὴς τὸ ἐνόησεν, ἐκ τοῦ ὅτι «εἰπὼν εἰς κοράσιόν τι νὰ συνάξῃ ὄστρακά τινα ἐπὶ τοῦ πατώματος φαινομένα, ὑπὸ μὲν τοῦ κορασίου ἐνεπαίζετο, αὐτὸς δὲ κύψας νὰ τὸ συνάξῃ εὗρεν οὐδέν.» Ὀλίγον μετὰ τοῦτο, πρὸς τὸ σκοτινίασμα, εἶδε στρατιώτην εἰσελθόντα εἰς τὴν οἰκίαν· μὴ ἐπιθυμῶν δὲ τὴν παρουσίαν του τὸν παρήγγειλε νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλ' ἐκεῖνος ἔμενε κωφὸς, τότε ὥρμησε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πρὸς φρίκην του εὗρεν ὅτι ἦτο φάντασμα! Αἱ ἐπισκέψεις αὗται ηὔξανον ἡμέραν καὶ νύκτα, ὁ δὲ πάσχων κατήντησε νὰ μὴ διακρίνῃ πλέον ποῖα ἦσαν πραγματικὰ πρόσωπα καὶ ποῖα φαντασιώδη, τόσον διακεκριμένα ἔβλεπε τὰ τελευταῖα, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε ἐλάμβανον τὴν μορφὴν ζώντων φίλων καὶ ἄλλοτε πρὸ πολλοῦ τεθνεότων ἀνθρώπων. Ὁ Δ. Ἄλδερσον ἀναλαβὼν νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς ὑγειᾶ κατάστασιν τὰ πεπτικὰ τοῦ ἀσθενοῦς ὄργανα, βαθμηδὸν ἀπεδίωκε τὰ φαντάσματα. Ἐν τέλει τῆς θεραπείας ὁ ἀσθενὴς διεκήρυξεν ὅτι ἀπέκτησεν «ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς φύσεως τῶν φαντασμάτων.»

Ὁ Δ. Μάκνης ἀναφέρει ὅτι κάποιος κύριος Ε. . . ., κατὰ τὸ φαινόμενον ὑγιεὶς, περιπατῶν ἡμέραν τινὰ εἰς τὸν δρόμον εἶδεν, ἢ μᾶλλον τῷ ἐφάνη ὅτι εἶδε τὸν γνώριμόν του

κύριον Κ. . . . περιπατοῦντα πρὸ αὐτοῦ. Κράξας αὐτὸν μεγαλοφώνως οὐδεμίαν ἔλαβεν ἀπάντησιν παρὰ τοῦ ἀνθρώπου ὅστις ὡς νὰ μὴ ἤκουσεν ἐξηκολούθει νὰ περιπατῇ. Τότε ὁ κ. Ε. . . . ἐπετάχυνε τὸ βῆμα διὰ νὰ φθάσῃ τὸν πρὸ αὐτοῦ πορευόμενον φίλον, ἀλλ' ὅσον ταχύτερον ἔτρεχε τόσον καὶ ταχέως ἔφευγεν ὁ φίλος, ὥστε ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τὸν φθάσῃ. Τοῦτο ἐξηκολούθει ἐπί τινα καιρὸν, ἑωσοῦ ὁ φίλος φθάσας εἴς τινα πύλην ἤνοιξεν, εἰσῆλθε καὶ μετὰ βίας τὴν ἔκλεισε κατὰ πρόσωπον τοῦ κ. Ε. Συγχυσθεὶς ἐκ τοῦ φερσίματος τούτου ὁ κ. Ε. . . . ἤνοιξε τὴν πύλην εἶδε κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν ὁποίαν ἔφερε καὶ πρὸς πολλήν του ἔκπληξιν οὐδένα εἶδεν. Ἀποφασίσας νὰ μάθῃ τὸ μυστήριον ἐπορεύθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φίλου, ἀλλὰ μετὰ θαυμασμοῦ ἤκουσεν ὅτι ἦτο ἀσθενὴς καὶ ὅτι ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν ἔμενε κλινήρης. Μετὰ μίαν ἢ δύο ἑβδομάδας ἐνταμωθέντων καὶ τῶν δύο εἰς τὸν οἶκον φίλου τρίτου, ὁ κ. Ε. ἤρχισε μετ' ἀστεϊσμοῦ νὰ λέγῃ πρὸς τὸν κ. Κ. ὅτι εἶδε τὴν σκιάν του καὶ ὅτι κατὰ φυσικὸν λόγον ταχέως θὰ μεταβῇ εἰς τὰς αἰωνίους μονάς. Καὶ ὁ λέγων καὶ οἱ ἀκούοντες ἐγέλασαν καλὰ, πλὴν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ κ. Κ. προσβληθεὶς ὑπὸ ἀσθενείας τοῦ λαιμοῦ ἀπέθανεν, ἐντὸς ὀλίγου δὲ καὶ ὁ κ. Ε. τὸν ἠκολούθησεν εἰς τὸν τάφον.

Πολλάκις αἱ τοιαῦται ἐμφανίσεις συνοδεύουσι πυρετὸν ἢ ἐσωτερικὴν φλόγωσιν. Τὸ 1823 νομικός τις ἐν Ἀγγλίᾳ προσβληθεὶς ὑπὸ στηθικῆς φλογώσεως ἔπεσε κλινήρης, ὁ δὲ ἰατρός του ἐκήρυξε πολὺ ἐπικίνδυνον τὴν ἀσθένειαν. Νύκτα τινὰ μὴ δυνάμενος νὰ κοιμηθῇ ὡς ἐκ τοῦ πόνου καὶ τῆς θέρμης εἶδεν εἰς τὰ ἀριστερὰ τῆς κλίνης του καθημένην ἐπὶ καθέκλας νεάνιδα, τὴν ὁποίαν ἀμέσως ἀνεγνώρισεν ὡς γνωρίμην τινὰ πρὸ δύο περίπου ἐτῶν ἀποθανοῦσαν. Ἐν πρώτοις ἐξεπλάγη καὶ ἴσως ἐφοβήθη ὀλίγον, ἀκολούθως ὅμως ἐνόμισεν ὅτι κατέχεται ὑπὸ παραφροσύνης. Ὑπὸ τοιαύτην διατελῶν ἐντύπωσιν ἐκάλυψε τὴν κεφαλήν του μὲ τὸ ἐφάπλωμα καὶ προσεπάθησε νὰ κοιμηθῇ, ἀλλ' εἰς μάτην· τότε, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ὑγείαν τῆς διανοίας του, ἤρχισε νὰ κάμῃ μακροὺς καὶ πολυπλόκους μεταφυσικοὺς συλλογισμούς, μετὰ τοὺς ὁποίους στραφεὶς πάλιν εἶδε τὴν αὐτὴν μορφὴν εἰς τὴν αὐτὴν ἀκόμη θέσιν καθημένην. Πῦρ ὑπῆρχεν ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἤθελε φῶς ἢ ὑπηρέτριαν εἰς τὸ δωμάτιόν του. Εἰς τὸ πλευρόν του ὅμως εἶχε ράβδον τινὰ διὰ τῆς ὁποίας ἐκτύπα καὶ ἤρχετο ἡ ὑπηρέτρια ὅτε εἶχεν ἀνάγκην τινά. Μὴ δυνάμενος λοιπὸν νὰ σηκωθῇ ὡς ἐκ τῆς ἀσθενείας, ἀπεφάσισε νὰ ἐγγίσῃ τὴν μορφὴν μὲ τὴν ράβδον, πλὴν ἅμα ὡς ἡ ράβδος ἐτέθη ἐπὶ τῆς καθέκλας ἡ φαντασιώδης μορφὴ ἐγένετο ἄφαντος καὶ δὲν ἐφάνη πλέον κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα. Τὴν ἑπομένην ἡμέραν ἐνεθυμήθη τὸ φάσμα καὶ περιέμενε τὴν ἐπάνοδόν του ἄνευ φόβου, μάλιστα μετά τινος εὐχαριστήσεως. Δὲν ἠπατήθη· τὸ φάσμα ἐπανελθὸν κατέλαβε τὴν θέσιν του, ἐκεῖνος δὲ ἤρχισεν ἐπ' αὐτοῦ ἐρεύνας. Ὅταν ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔστρεφε τὸ πρόσωπον δὲν ἔβλεπε πλέον τὴν μορφήν. Ὅταν ἔθετεν ἔμπροσθέν του τὴν χεῖρά του μέρος τῆς μορφῆς ἐκαλύπτετο καὶ τῷ ἐφαίνετο ὡς πᾶσα ὑλικὴ οὐσία, διὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ πυρὸς, αἱ ὁποῖαι ἐπ' αὐτῆς ἔπιπτον, καὶ πάλιν ἀντηνακλῶντο. Καθόσον τὸ πῦρ ἐχώνευε καὶ ἡ μορφὴ ἐφαίνετο ὀλιγώτερον, ὅτε δὲ ἐσβύνετο, αὕτη ἐγένετο ἄφαντος. Κατὰ διαφόρους ἄλλας νύκτας εἶδε πάλιν τὴν αὐτὴν μορφὴν, πλὴν καθόσον ἡ ὑγεία του ἐβελτιοῦτο κατὰ τοσοῦτον καὶ ἡ μορφὴ ἐφαίνετο σπανιώτερον. Διεκήρυξε δὲ ὅτι ἡ ἐντύπωσις τὴν ὁποίαν τὸ φάσμα, βλέπον αὐτὸν ἡσύχως τῷ ἐπροξένει, ἦτο πάντοτε εἰς αὐτὸν εὐχάριστος. Οὐδέποτε ἐθεώρησεν αὐτὸ ἄλλο ἢ ὀφθαλμοαπάτην, πλὴν δὲν ἠδύνατο νὰ βασισθῇ ἐπ' οὐδεμιᾶς τῶν εἰς αὐτὸν γνωστῶν φιλοσοφικῶν ἀρχῶν διὰ νὰ τὸ ἐξηγήσῃ.

Οἱ ποιοῦντες χρῆσιν ὀπίου βλέπουσιν ἐνίοτε φάσματα. Ὁ Δὲ Κουέγκης διηγεῖται πολλὰς σκηνὰς καὶ μορφὰς τὰς ὁποίας ἔβλεπε χωρὶς νὰ κοιμᾶται, ὁ δὲ Δ. Ἀβερκρόμβιος ἀναφέρει ἀξιοσημείωτον παράδειγμα τούτου, συμβὰν εἰς τὸν Δ. Γρέγορυν. «Ἀναχωρήσας πρὸς τὰ βόρεια μέρη διὰ θαλάσσης ὅπως ἐπισκεφθῇ κυρίαν τινὰ, στενὴν συγγενῆ του, πολὺ πάσχουσαν ἀπὸ φθίσιν, ἐπέστρεφεν εἰς τὰ ἴδια πάλιν διὰ θαλάσσης. Διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ναυτίασιν ἔλαβε μετρίαν τινὰ δόσιν λαυδάνου καὶ ἐξηπλώθη ἐντὸς τοῦ κοιτῶνος. Ἐκεῖ ἡ μορφὴ τῆς κυρίας παρουσιάσθη ἐνώπιόν του τόσον διακεκριμένως ὥστε καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία ἂν ἦτο δὲν θὰ τὴν ἔβλεπε ζωηρότερον. Ἦτο ἔξυπνος καὶ ἐν πλήρει γνώσει

ὅτι τὸ ὁρώμενον ἦτο φάντασμα προξενηθὲν ὑπὸ τοῦ ὀπίου, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποδιώξῃ αὐτό.»

Ἐν τῇ θαλάσσῃ πολλὰ διηγοῦνται ὅτι βλέπουσιν οἱ ναῦται, πλὴν περὶ τούτων, περὶ ἐμφανίσεως ἐκπνεόντων καὶ φασμάτων φαινομένων εἰς τοὺς ὑπὸ ἐλέγχους συνειδήσεως διατελοῦντας, θέλομεν ἀναφέρει ἰδιαιτέρως. Ἤδη προσθέτομεν μόνον τὰ ἑξῆς ὀλίγα περὶ τοῦ ποιητοῦ καὶ ζωγράφου Βλάκη, ὅστις ἐχρησιμοποίει διὰ τρόπου πρακτικοῦ τὰς εἰς αὐτὸν γενομένας ἐμφανίσεις φασμάτων. Ὁ ἔκτακτος οὗτος ἄνθρωπος οὐ μόνον ἐπίστευε τὰς πρὸς αὐτὸν ἐμφανίσεις, ἀλλ' ἠδύνατο καὶ κατὰ βούλησιν νὰ προσκαλῇ ὁποιονδήποτε ἐκ τῶν φασμάτων ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ· ἀντὶ δὲ νὰ τῷ ἦναι ἐνοχλητικὰ τῷ ἦσαν ἐπιθυμητὰ φίλα. Συνήθιζε προσέτι νὰ συνομιλῇ μετ' ἀγγέλων, δαιμόνων καὶ ἡρώων, καὶ νὰ ζωγραφίζῃ τὰς μορφάς των, ἐπειδὴ πολὺ τὸν ὑπήκουον ὅτε τοὺς ἐκάθιζε νὰ τοὺς ζωγραφίσῃ καὶ οὐδέποτε τῷ ἠρνήθησαν νὰ σταθῶσι νὰ γράψῃ τὰς μορφάς των ἐπὶ χάρτου. «Ἡ διάνοιά του,» λέγει ὁ Κ. Κέννιγγαμ, «ἠδύνατο νὰ μετατρέψῃ καὶ τὰ κοινότατα εἰς κάτι μυστηριῶδες καὶ ὑπερφυσικόν.» «Εἴδετε, κυρία, ποτὲ τὴν κηδείαν νηρηίδος;» ἠρώτησέ ποτε κυρίαν, ἥτις κατά τινα συναναστροφὴν ἐκάθητο πλησίον του. «Ποτὲ, κύριε,» ἀπήντησεν ἐκείνη. «Ἐγὼ εἶδον,» εἶπεν ὁ Βλάκης, «ἀλλὰ κατὰ πρώτην φορὰν τὴν παρελθοῦσαν νύκτα. Περιεπάτουν μόνος εἰς τὸν κῆπόν μου· οἱ κλάδοι καὶ τὰ ἄνθη ἦσαν ἡσυχώτατα, ὁ δὲ ἀὴρ ὑπὲρ τὸ σύνηθες γλυκύς. Ἤκουσα χαμηλὸν καὶ εὐχάριστον ἦχον καὶ δὲν εἴξευρον πόθεν προήρχετο. Τέλος εἶδον τὸ πλατὺ φύλλον ἄνθους τινὸς νὰ κινῆται, καὶ κάτωθεν εἶδον παράταξιν πλασμάτων ἐχόντων τὸ μέγεθος καὶ τὸ χρῶμα πρασίνων καὶ φαιῶν ἀκρίδων, φερόντων ἓν σῶμα, τεθημένον ἐπὶ φύλλου ρόδου, τὸ ὁποῖον μὲ ψαλμωδίας ἔθαψαν καὶ ἔπειτα ἔγειναν ἄφαντα. Τοῦτο ἦτο κηδεία Νηρηίδων.» Ἡμέραν τινὰ τὸν παρεκάλεσαν νὰ ζωγραφίσῃ τὴν εἰκόνα τοῦ Σὶρ Γουλιέλμου Οὐαλλάσῃ καὶ ἀμέσως ὁ ἥρως παρουσιάσθη ἐνώπιόν του, ὁ δὲ Βλάκης ἤρχισε νὰ γράφῃ τὴν εἰκόνα του. Ἀφοῦ ἐσχεδίασεν ὀλίγον μετὰ τῆς αὐτῆς προσοχῆς τῆς χειρὸς καὶ ἀκριβείας τοῦ ὀφθαλμοῦ, ὡς ἐὰν εἶχε ζῶντα ἄνθρωπον καὶ ἐζωγράφιζεν αἴφνης διεκόπη καὶ εἶπε· «Δὲν δύναμαι νὰ τὸν τελειώσω. Ἐδουάρδος ὁ πέμπτος ἦλθε καὶ ἐστάθη μεταξὺ ἐμοῦ καὶ αὐτοῦ». «Τοῦτο εἶναι εὐτύχημα,» εἶπεν ὁ φίλος του, «ἐπειδὴ μοὶ χρειάζεται ἐπίσης καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ Ἐδουάρδου.» Τότε ὁ Βλάκης, λαβὼν ἕτερον φύλλον χάρτου ἐσχεδίασεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως ἐκείνου, μετὰ τὸ ὁποῖον ἡ μεγαλειότης του εὐγενῶς ἐγένετο ἄφαντος, ὁ δὲ τεχνίτης ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Οὐαλλάσῃ. Ὁ Βλάκης διῆλθε τὸ πλεῖστον τῆς ζωῆς του βλέπων ὁράματα καὶ σχεδιάζων αὐτά. Οὐδὲν πλάσμα ἐφαίνετο παράξενον ἢ ἄλογον εἰς τὴν ἀγρίαν του φαντασίαν, ἥτις ὅλως δι' ὅλου ὑπεσκέλιζε τὴν κρίσιν του καὶ τὸν ἔκαμε νὰ ἐκλαμβάνῃ τὰς χειμέρας ἐξημμένου ἐγκεφάλου ἀντὶ πραγματικοτήτων.

Ο ΝΟΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΛΕΟΝΤΕΣ.

Ἡμέραν τινὰ τοῦ Μαρτίου τοῦ 1490, ὁ βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας, Ματθίας Κορβῖνος περιεπάτει ἐντὸς τοῦ βασιλικοῦ του παλατίου ἐν Βιέννῃ, περιστοιχισμένος ὑπὸ τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν ὑπουργῶν του. Ὁ βασιλεὺς ἐφαίνετο πολὺ καταβεβλημένος καθότι ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν ἔπασχε δεινῶς, οἱ δὲ ἰατροὶ προέβλεπον ταχὺ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἂν δὲν ἐπέστηνεν ὅλην του τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς ὑγείας του. Ἀλλ' ὁ Κορβῖνος οὐδόλως ἤκουε τῶν ἰατρῶν· ὁ ἰσχυρός του νοῦς παρέβλεπε τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματός του.

— Δὲν θὰ μείνω ἐπὶ τῆς κλίνης, ἐβόησε πρὸς τὸν ἰατρόν του Ἰούλιον Μίλιον καὶ τὸν ἀστρολόγον καὶ γραμματέα του Μάρτιον Γαλεόττην, ὅτε τὸν παρεκίνουν νὰ ἡσυχάσῃ. «Σεῖς οἱ εὐγενεῖς ἀγαπᾶτε πολὺ τὰ ἀνάκλιντρα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀδύνατον νὰ καθίσῃ λέων, καὶ τὰ ὁποῖα εὐχαριστοῦν τοὺς λαγωούς. Διασκεδάσατέ με μέ τινα ἱστορίαν, ἐφεύρετε νέον τι.»

— Βασιλεῦ, ὕπαγε νὰ ἴδῃς τὰ θηρία σου μίαν φορὰν ἀκόμη· παρῆλθε πολὺς χρόνος ἀφότου ἐπεσκέφθης αὐτὰ, εἶπεν ὁ αὐτοκρατορικὸς στρατάρχης Σιγισμόνδος Νόστικος ὃν ἐτίμα πολὺ ὁ βασιλεύς. Ἐκαλεῖτο δὲ κοινῶς ὁ Ἰσχυρὸς Νόστικος, καθότι κατὰ τὴν ἰσχὺν οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ παραβληθῇ πρὸς αὐτόν. Εἶχε τὸ ἀνάστημα ὑψηλὸν καὶ τὸ σῶμα εὐθύ, ἰσχυρὸς ὡς ὀρὺς, εἶχεν ἐπὶ τοῦ προσώπου πολλὰ σημεῖα τῆς ὑψηλῆς

διανοίας του καὶ τῆς μεγάλης του ἀνδρείας. Οἱ ἱππόται τὸν ἐροβοῦντο, ὅσον καὶ αἱ κυρίαι ἐθαύμαζον αὐτόν, διότι οὐδὲν ὑπῆρχε λαμπρότερον τοῦ νὰ θεωρῇ τις τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον ὄντα ἐν πλήρει στολῇ.

— Καλά, Νόστικε, εἶπεν ὁ Κορβῖνος. Ἡ συμβουλή σου μοὶ ἀρέσκει. Ἂς ἐπισκεφθῶμεν λοιπὸν τοὺς λέοντας· εἶναι ἡ ὥρα τοῦ γεύματός των καὶ θὰ διασκεδάσωμεν καλά.

Οἱ εὐγενεῖς ἠκολούθησαν τὸν βασιλέα εἰς τὸν τόπον τῶν λεόντων. Ὁ Ματθίας ἐστάθη πρὸ κλωβοῦ τινος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπῆρχον τρεῖς λέοντες, ἀποτελοῦντες οἰκογένειαν καὶ ἔχοντες ἰσχυρότατα μέλη.

— Ἀληθῶς, ἀνέκραξεν ὁ βασιλεύς, ὁ λέων εἶναι ζῶον ἔχον μεγάλην δύναμιν καὶ θάρρος. Ἐπεθύμουν νὰ τὸν ἔβλεπον ἐν καταστάσει ὀργῆς καὶ μανίας.

Τότε ὁ Ἑρρῖκος Μετράδος, ὅστις ἀπὸ ἔτη πολλὰ ἦτο ἐχθρὸς τοῦ Νοστίκου, πλησιάσας τὸν ἐπιμελητὴν τῶν λεόντων εἶπε πρὸς αὐτὸν χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

— Δεῖξε εἰς τοὺς λέοντας τὴν τροφήν των, ἀλλὰ μόνον δεῖξέ την, διότι ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἴδωμεν τί θὰ κάμουν.

Ὁ φύλαξ ὑπακούων ἔλαβε τεμάχιον μέγα κρέατος καὶ ἐπλησίασε τὸν κλωβόν· ἀλλ' ἐπλησίασεν ὑπὲρ τὸ δέον καὶ ὁ ἀρσενικὸς λέων ἥρπασεν ἀπὸ τῆς χειρός του τὸ κρέας καὶ βρυχησάμενος ἔσυσε τὸν κλωβόν. Τότε ὁ Μετράδος εἶπε μετὰ διαβολικοῦ μειδιάματος.

— Τί θὰ ἐγίνετο τώρα ἂν εἷς ἐκ τῆς εὐγενοῦς ταύτης ὁμηγύρεως ἥρπαζε τὴν τροφὴν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ λέοντος; Πολλοὶ ἐκ τῶν ἱπποτῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ρώμης ἐτόλμησαν πράξεις τοιαύτας καὶ οὐδεὶς ἔχασε τὴν ζωήν του κατ' αὐτάς.

— Ὡραία ἰδέα, ἀνέκραξεν ὁ Ματθίας. Καλά! τί φρονεῖς περὶ τούτου ἀνδρεῖέ μου Νόστικε; Σὺ ἔθαυσας τὸν τράχηλον τόσον ἡρώων, ὥστε τοῦτο δ' ἐσὲ φαίνεται μικρὸν παίγνιον.

— Ναί, ναί, ἐφώνησαν ὅλοι. Ὑπάρχει τι ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὁ Νόστικος ὀπισθοχωρεῖ;

— Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι δύναται νὰ τὸ πράξῃ, εἶπε μειδιῶν ὁ Μετράδος, ἀλλ' ἀμφιβάλλω ἂν θέλῃ.

— Καὶ ἐγώ, εἶπεν ὁ βασιλεύς, θὰ τὸν παρακινήσω, νὰ τὸ πράξῃ. Ἔλθε, Νόστικε, καὶ προξένησέ μας τὴν εὐχαρίστησιν ταύτην.

Μὲ ὑπερήφανον κίνησιν καὶ ἄκραν γαλήνην ὁ Νόστικος ἐξῆξε τὸ ἐγχειρίδιόν του ἐκ τῆς θήκης, καὶ εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ κλωβοῦ ὅπου οἱ τρεῖς λέοντες ἔτρωγον τὸ κρέας.

— Ἀφῆτέ το, θηρία! ἔκραξε πρὸς τὰ ἔκθαμβα ζῶα. Ἀφῆτε τὸ ἡμιφαγωμένον σας φαγητόν, προσέθηκε πικρῶς. Εἷς βασιλεὺς θὰ σᾶς πληρώσῃ τὴν θυσίαν ταύτην μὲ τὸ αἷμα ἑνὸς ἐκ τῶν πιστοτέρων του φίλων.

Τὰ ζῶα μετὰ βρυχηθμοῦ ἀνηγέρθησαν· ὁ δὲ Νόστικος ἐπροχώρησεν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, κ' ἔλαβε τὸ τεμάχιον τοῦ κρέατος, οὐδόλως φροντίζων περὶ τοῦ ἀποβησομένου. Οἱ λέοντες ὅμως οἱονεὶ ἐκπεπληγμένοι ὡς ἐκ τῆς ἐκτάκτου τόλμης ἔμενον ἀκίνητοι, καὶ οὕτω ἀφῆκαν τὸν ἥρωα νὰ ἐξέλθῃ τοῦ κλωβοῦ σῶος.

Ὅτε ὁ Νόστικος ἐξῆλθε καὶ ὁ κλωβὸς ἐκλείσθη πάλιν, ὅλοι ἔκυψαν ἐνώπιόν του· Οἱ αὐλικοὶ συνωθοῦντο περὶ αὐτόν, ἀλλ' ἐκεῖνος διασχίσας αὐτοὺς ἐπορεύθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ἔθεσε τὸ κρέας πρὸ τῶν ποδῶν του καὶ εἶπε·

— Βασιλεῦ, ἐτίμησα τὴν διαταγήν σου. Ὅτι εἶμαι ἄνθρωπος τὸ ἔδειξα πρὸ τῆς Βρεσλαύης καὶ ἰδίως εἰς τὰ καίρια τῆς μάχης, ὅπου ἀπεδείχθην γενναῖος ἱππότης. Χρεωστῶ ὅμως νὰ σοὶ εἴπω ὅτι ὅστις τιμᾷ τοὺς πιστούς του δὲν πρέπει νὰ ἐκθέτῃ τὴν ζωήν αὐτῶν εἰς κίνδυνον. Ὑπόθεσε ὅτι οἱ λέοντες μὲ κατεξέσχιζον, τί τότε; Ἡ περίστασις ἦτο σπουδαία. Δοκίμαζε εἰς τὸ μέλλον ἄλλους· θεωρῶ ἐμαυτὸν ἀπηλλαγμένον τῆς ὑπηρεσίας σου.

Εἰπὼν τὰς λέξεις ταύτας μὲ βῆμα στερεὸν ἀπῆλθεν ἀφήσας τοὺς πάντας ἐκπεπληγμένους. Ὁ Ματθίας Κορβῖνος οὐδέποτε πλέον εἶδε τὸν Νόστικον, ὅστις εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως τῆς Πολωνίας Ἀλεξάνδρου.

Οὕτως ἡ κακία τῶν φθονερῶν καὶ ἡ ἰδική μας ἐπιπολαιότης πολλῶν ζημιῶν μᾶς γίνονται αἰτίαι.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο, διαφημισθὲν καθ' ὅλην τὴν Βιέννην, ἔγινεν αἰτία νὰ δοθῇ εἰς οἰκόν τινα τῆς ὁδοῦ Καίρνθερ, ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τὸ ὄνομα «Οἶκος τῶν τριῶν λεόντων,» τὸ ὁποῖον εἰσέτι φέρει, καὶ πιστεύεται ὅτι εἶναι ὁ αὐτὸς οἶκος, ἐν ᾧ ὁ Ματθίας Καρβῖνος κατῴκει.